kambio

portabos independiente antijano

anja 2, número 6 november 1966

kambio

portabos independiente antijano

redakshon: h. arends, h. hollander, antijas; m. de castro, tilburg; e. n. kleinmoedig, a. moen, amsterdam; r. pieters, delft; c. romney, leiden; j. eustatia, f. oduber, nijmegen.

direkshon
na hulanda: e. n. kleinmoedig, weesperstraat 45 (kamer 05), amsterdam
na antijas: h. arends, sta. rosaweg 80, burundanga, curaçao.

kontenido:

kambio ta sali kada seis siman; supskrishon ta monta f. 5.— pa anja. eksemplarnan di kambio ta ser bendí pa f. 0.75 kada uno na boekhandel salas (corsow) i boekhandel de wit (aruba, boneiru i st. maarten). pa tur otro informashon: tel. 23434-36091-35816.

numero di giro:
na hulanda: no 699830 na nomber di e. n. kleinmoedig
na corsow: no 238200 na nomber di kambio.

KAMBIO GEARRIVEERD

Toen anderhalf jaar geleden KAMBIO werd opgericht, kon men van diverse zijden kommentaren vernemen, die variëerden van "groepje rekalcitrante linkse studenten" tot "huichelachtige farizeeërs", van "binnen enkele maanden valt de groep wel uit elkaar" tot "wacht maar tot zij terug zijn op de Antillen".

Intussen bestaat KAMBIO niet alleen nog steeds, maar heeft opnieuw een mijlpaal bereikt.

De oplaag van KAMBIO is dusdanig gegroeid dat de redaktie zich genoodzaakt zag om het blad in gedrukte vorm uit te geven, terwijl de uitgave nu ter (Antilliaanse) plaatse wordt verzorgd. De gestegen kosten zullen gedekt worden door enkele advertentie-pagina's die ter beschikking staan van lokale antilliaanse industrieën.

KAMBIO is dus geen "gestencild blaadje" meer, dat door "die studenten in Nederland" wordt uitgegeven, al zit de meerderheid van de redaktie nog in Nederland.

De nieuwe verschijningsvorm, de verhoogde leesbaarheid en de grotere oplaag en verspreidingsmogelijkheden, betekenen uiteraard geen essentiële veranderingen waar het de funktie van KAMBIO als opinieblad aangaat. Konservatieve ideeën zullen door progressieve visies aan het wankelen worden gebracht. Rechtse denkpatronen zullen door hun linkse pendanten op hun bestaansrecht worden getoetst. Traditionele instituties zullen door een atraditionele aanpak gedwongen worden hun bestaansrecht te bewijzen of zich aan te passen aan de moderne eisen. Onze geschiedenis zal —om met Eric Williams te spreken— herschreven moeten worden.

De artikelen van KAMBIO zullen kortom de lezers blijven stimuleren om hun eigen meningen te vormen over reeds bestaande aangelegenheden en daarnaast kennis te nemen van nieuwe inzichten. De ontwikkelingen op de Antillen zullen kritisch gevolgd worden, waarbij minder aandacht zal worden geschonken aan details, maar des te meer aan de algemene lijnen en principes. Informatiemateriaal over internationale gebeurtenissen en gegevens over het achterland van de Antillen zullen bij voortduring gebracht worden, zodat inzichten vanuit een ruim perspektief zullen kunnen groeien. De variatie van de onderwerpen zal als voorheen gehandhaafd blijven om elke verstarring te vermijden.

KAMBIO is gearriveerd op de plaats van bestemming; niet als een vermoeide reiziger in een vreemde haven, of als een arrogante akademikus die zich slechts bekommert om bekendheid en een hoog salaris, maar als een krachtige pionier in het land van zijn idealen. Aangemoedigd door een gedurig toenemend aantal sympathisanten en gewapend met de eerlijkheid als middel om de oude taaie bomen, gevoed door konformisme, traditionalisme en rassenvooroordeel onherroepelijk te vellen.

De jeugd wil vrede

Het is typerend voor de moderne tijd dat juist de jeugd zich verzet en acties onderneemt tegen de koude oorlog. Terecht maakt zij zich zorgen om de toekomst en de wijze waarop haar leven iedere keer weer in de waagschaal wordt gelegd.

Zowel de pers en de regeringen van het Westen volharden in het aanmoedigen van haat jegens de vijand; zij creëren en stimuleren een oorlogshysterie, iedere keer als het Communisme bij konflikten op het toneel verschijnt, in plaats van de desastreuze gevolgen van een kernoorlog bekend te maken en ertegen te waarschuwen. Evenals in de Middeleeuwen wordt het volk door het aanmoedigen van nationalistische gevoelens en zwartmaken van de vijand rijp gemaakt voor de naderende oorlog, voor het uitmoorden van elkaar.

Ter bevrediging van de machtswellust van feodale heren wordt nog heden ten dage in het Westen het volk door pers en regering misleid, voorgelogen en via cliché-kreten in een staat van opwinding gebracht. Dat de wijze van oorlogvoeren totaal is gewijzigd en de gevolgen niet te overzien zullen zijn, schijnt slechts weinigen te bezorgen. Slechts enkelen schijnen zich te realiseren dat geen enkel meningsverschil of geschil een kernoorlog kan goedpraten en juist deze enkelen krijgen niet de kans om hun mening te uiten.

Een man als Bertrand Russel, die zich met hart en ziel heeft ingezet voor de zaak van de vrede, wordt volkomen genegeerd als blijkt dat zijn woorden niet in overeenstemming zijn met de geldende denktrant, d.w.z. het heersende oorlogszuchtig enthousiasme en haat jegens de vijand.

Zowel tijdens de Cubakwestie in 1961 en in het grensconflict in 1962 tussen China en India heeft deze man zich enorme inspanningen getroost om via een rechtstreekse correspondentie met de respectievelijke staatshoofden, op moedige wijze een kernoorlog te vermijden. Ook heeft hij zich tot de pers gewend om via deze, heel de wereld te waarschuwen voor het dreigend gevaar van een totale vernietiging dat mede door het zwijgen van de mensheid steeds naderbij kwam.

Hij werd echter doodgezwegen!

Ook een man als William Fulbright, die zijn landgenoten telkenmale gewaarschuwd heeft

> "against equating freedom and democracy with the way they are practiced in the U.S., that is with capitalism, federalism and the two-party system, which are no moral principles but simply the preferred and accepted practices of the American people"

komt niet aan bod.

Er bestaat integendeel een algemeen geaccepteerde mening dat onze „eer" een voortzetting van de vijandelijkheden vereist ondanks de vergroting van de kans op een kernoorlog. (N.B. Dezelfde „honneur" die men de Gaulle zo kwalijk neemt!).

Dit concept van "eer" is een merkwaardige. Het suggereert dat het streven naar vrede en staking van het uitmoorden van medemensen niets eervols inhoudt. Het is overigens even merkwaardig als de God die altijd aan „onze" kant staat. Een oude en traditionele zienswijze die de wereld reeds genoeg ellende heeft gebracht.

Het is in dit verband zinvol U eraan te herinneren dat J. F. Kennedy in het Westen geëerd wordt om zijn "toughness" en zijn "firm stand" in de Cubaanse krisis, terwijl juist hij met deze "toughness" het lot van de hele aardbol op de weegschaal heeft gelegd. Niemand schijnt zich te realiseren dat Kroetsjow véél meer eer toekomt door zijn moedige daad. Hij trok zich immers niets aan van zijn prestige, gezichtsverlies en trots, en haalde zich zelfs de wrok van zijn landgenoten op de hals, wat misschien het begin van het einde van zijn politieke loopbaan is geweest.

Met dit erkennen van de prioriteit van de wereldvrede en consequent daarnaar handelen, heeft Kroetsjow o.i. een ereplaats verdiend in de rij van moedige persoonlijkheden die in het boek van J. F. Kennedy beschreven worden: Profiles in Courage.

De eenzijdige terugtrekking van de Russische schepen, zonder tegenprestaties af te wachten bracht de gespannen sfeer ten einde.

Het antwoord op de vraag of de V.S. ook op een dergelijk eervolle wijze zouden handelen in een identieke situatie, moeten wij U schuldig blijven.

Wij vrezen echter dat de V.S. het niet eens zullen zijn met de stelling dat een houding van "toughness" laakbaar, irrationeel en onzinnig is wanneer het bestaan van de mensheid op het spel staat.

In de Cuba-kwestie blokkeerde de V.S. Cuba en eisten zich het idiote recht op om de Russische schepen te inspecteren.

Indien nu Communistisch China met steun van Rusland zou besluiten tot een blokkade van Quemoy, Matsu en Taiwan (Nationalistisch China) en zich het recht zou opeisen om alle Amerikaanse schepen te enteren die deze eilanden aandoen, hoe zouden de V.S. reageren?

China zou zich terecht kunnen beroepen op een invasie-dreiging! Immers Tsjang-Kai-Shek beweert al jaren dat hij zich hierop voorbereid mét de hulp van de Amerikanen.

Waarom is het minder dringend en gevaarlijk voor de wereldvrede dat India, Turkije, Nationalistisch China enz. zich bewapenen tegen de Communistische dreiging dan dat b.v. Cuba hetzelfde doet tegen de Amerikaanse dreiging?

Kortom,, of de V.S. in een identieke situatie als de Russen toen, door een eenzijdige terugtrekking de vrede zouden verkiezen, valt erg te betwijfelen. Het is voorts onzinnig om de eenzijdige Russische terugtrekking als een laffe daad te bestempelen, zoals de Amerikanen nu nog doen. Als iemand nucleaire oorlog en dus vernietiging van de mensheid voorkomen heeft, is dit Kroetsjow geweest en niet Kennedy.

Zowel Rusland als China (grenskwestie met India in 1962) hebben getoond rationeel te kunnen en willen handelen door zich eenzijdig, zonder verdere eisen terug te trekken en zich bereid te verklaren om onderhandelingen te beginnen. Een effektievere ma-

nier om een escalatie tot kernoorlog te voorkomen en een duidelijker wens tot beëindiging van conflicten is moeilijk denkbaar.

De Gaulle heeft nog kortgeleden de Amerikanen aangespoord om zich eenzijdig terug te trekken uit de onzinnige oorlog in Vietnam. Johnson heeft kort daarop geantwoord dat hij dit graag wil doen, echter op voorwaarde dat Noord-Vietnam enz. enz.

De goeie man begrijpt kennelijk nog niet dat "toughness" een houding is die weliswaar sukses heeft in indianenfilms maar dat het niet aangaat wanneer echte mensenlevens, ons aller leven, op het spel staat. Hij blijft volharden in het opleggen van de "American way of life". Desondanks gaat de pers in de V.S. door met het benadrukken van de oorlogszuchtigheid van Rusland en China en moedigt het wantrouwen aan door het verduisteren van de goede bedoelingen van de „vijand".

In plaats van te hameren op samenwerking en arbitrage ter oplossing van de geschillen, zinspeelt de pers op de "deceitfulness" van de tegenpartij en maakt hierdoor een eventuele oplossing d.m.v. onderhandelingen alleen maar moeilijker.

Zonder wederzijds vertrouwen zal er nooit een einde komen aan de gespannen internationale sfeer, en dat de Russen en de Chinezen evenveel reden hebben om het Westen te wantrouwen is een feit dat alleen al door de oorlogshysterie bewezen wordt.

Het wordt intussen uiterst dringend dat men zich realiseert dat het de wederzijdse vrees en wantrouwen is die een optimale samenwerking verhindert tussen Oost en West. Een wantrouwen dat aan beide zijden zeer terecht wordt gekoesterd.

De Westerse pers heeft over het algemeen vóór de Yankee gekozen en blijft consequent, bij hoog en bij laag.

Dit verdelen van hele werelddelen in "goede" en "slechte" is echter een kinderlijke gewoonte dat meer schade veroorzaakt dan men blijkbaar vermoedt. Men riskeert een kernoorlog alleen maar omdat men meent dat de tegenpartij slecht en niet te vertrouwen is.

Het is uiteraard zeer geriefelijk om in dergelijke simpele en grove tegenstellingen te kunnen denken: wij zijn goed en zij zijn slecht. Desondanks leidt deze geriefelijkheid tot opvoering van spanningen en kan zeer onprettige gevolgen hebben.

Met een kleine variatie op Gibbon's uitspraak kan men zich dan ook afvragen:

> "Have our Western politicians and the Western press forgotten the old Greek virtude and accepted the Roman vice? In Greece the loyalty was to Truth, in Rome it was to Rome".

Het antwoord moet o.i. luiden: In the Western Hemisphere everyone's loyalty MUST be to the Yankee. En o wee als het niet zo is! Hierbij moet echter een kleine korrektie aangebracht worden. Niet iedereen moet zich aan de wil van de Yankee onderwerpen. Eurpoa hoeft dit n.l. niet. Natuurlijk niet héél Europa, alleen maar Frankrijk, Duitsland en Engeland. Amerika heeft altijd een zwak gehad voor dit stukje Europa en aan Amerikaanse materiële en morele steun heeft het nooit ontbroken. Ook heeft Amerika altijd begrip kunnen opbrengen voor Europese problemen en probleempjes. Een de Gaulle kan b.v. op een gegeven moment heel het Westelijke Defensie-apparaat doen wankelen door de Navo-bases en opperbevel het land uit te zetten. Frankrijk is immers souverein! Maar als een niet-Europees land haar souvereiniteit op een dergelijke manier zou trachten waar te maken, worden meteen de moedige U.S. marines bijeengetrommeld en de invasie kan beginnen.

Guantánamo kan Cubaans gebied zijn en Cuba een souvereine staat, maar de Amerikaanse basis aldaar het land uitzetten zou tot een wereldoorlog kunnen leiden. Als een niet-Europees land zoiets dreigt te doen blijkt dat dit de "Westerse vrijheid", de "democratie en free enterprise" niet mag worden aangedaan. Zo souverein zijn ze nou weer niet!

De wereld heeft intussen de Cubaanse-krisis en het Sino-Indiase conflict overleefd. Of we ook Vietnam zullen overleven is nog de vraag. De suksesvolle afwikkeling in Tasjkent van de Indiaas-Pakistaanse grensoorlog heeft de Russen gezag gegeven als vredesstichters. Indien de Russen nu, met meer sukses dan de Chinezen gaan dingen naar de hand van Ho-Chi-Minh, wordt het gevaar van een direkte Russisch-Amerikaanse confrontatie in Vietnam, uiterst pregnant. De gevolgen zijn niet te voorspellen.

Het is een vreemde gewaarwording te ontdekken dat noch de regeringen noch de pers genoeg liefde voor het leven opbrengen om tot een afkeer te komen van een politiek die tot een universele dood kan leiden. Er zijn blijkbaar andere dingen die men meer lief heeft dan het leven zelf: Macht, eer, trots, overwinning enz. Dit is bij Internationale conflicten danook goed merkbaar.

Hiernaast speelt de volgende inductie kennelijk ook een grote rol: De V.S. hebben tot nu toe alle oorlogen gewonen, en dus zullen zij ook alle komende oorlogen winnen. Dat in de moderne tijd ieder conflict tussen Oost en West een kernoorlog riskeert en het gevolg hiervan een totale uitroeiiing van de wereldbevolking kan zijn wordt blijkbaar niet voldoende bewust ervaren.

De jeugd schijnt zich dit wel te realiseren. Langzamerhand komt zij in verzet en weigert haar leven in de waagschaal te leggen omdat een of andere gek meent dat het de plicht van de jeugd is, te strijden om de status quo van een ander land te handhaven, een status quo n.b. die men niet langer wénst. De Amerikanen weigeren dit in te zien en de jeugd weigert deze onzinnige wens tot de hare te maken en dus haar "plicht" na te komen. Het gevolg: gevangenisstraffen en foto's van de dienstweigeraars op de voorpagina's.

Is het een wonder dat deze jeugd zich genomen, in de steek gelaten en bedrogen voelt?? Zij ziet in dat men met haar leven speelt en is ontevreden, protesteert tegen de hypocrisie en waanzin van de ouderen. Wat betekent recht, liefde voor de medemens, eerlijkheid? Wat betekent dienst-PLICHT als men zich dit alles realiseert?

Is het niet begrijpelijk dat de jeugd de lafaards die in een dergelijke situatie berusten minacht en gehoorzaamheid en plichtsbesef afwijst?

◆

Gouverner sans prévoir

Het onderwijsbeleid op Aruba

Het ontbreken van een beleidslijn en een doelgerichtheid in het onderwijs op de Antillen in het algemeen en op Aruba in het bizonder is zeer kortstondig aan de oppervlakte getreden om weer snel naar beneden te verdwijnen. Het Colegio Arubano (h.b.s. en kweek) dreigde in een rondschrijven aan de 114 ouders van de eerste klassers dat per 1 december 1966 vier en twintig kinderen de school zouden moeten verlaten op grond van het feit dat het Bestuurs College geen gelden voor een verdere uitbreiding van deze middelbare school ter beschikking kon stellen. Geschrokken door de beroering onder de betreffende ouders, maar evenzeer door het plotseling opkomende besef dat de ontstane situatie een aantasting van het fundamenteel recht tot onderwijs zou kunnen betekenen, haalde het Bestuurs College zonder te blozen bakzeil en kwam in een eilandsraadvergadering terug op haar beslissing. Resultaat: geen afwijzing van de 24 eerste klassers per 1 december a.s. en merkwaardigerwijs geen aftreden van gedeputeerden.

De vlak hierop op gang gebrachte juridische schermutselingen, nl. het voorstel van de Gezaghebber aan de Gouverneur om het besluit van de eilandsraad te vernietigen, kan een onderdeel vormen van een face-saving procedure. Maar het kan eveneens het gevolg zijn van een late ontdekking van de Gezaghebber dat hij in de hitte van zijn politiek gevecht in de Raad, zijn rol als vertegenwoordiger van de Koningin heeft vergeten, en dit nu achteraf wil herstellen; immers in zijn laatste rol moet hij verkrachtingen van de wet tegengaan. In beide gevallen zullen de 24 kinderen uiteindelijk toch niet van school gestuurd worden.

Dat dit juist op Aruba en bij het middelbaar onderwijs moest geschieden is om meer dan een reden te verklaren. Alle nationalistische gevoelens van de Arubanen ten spijt, efficiënt werkend bij het aantrekken van industrieën en kwaadaardig reagerend op instigatie van politici-provokateurs, is het onderwijs (eilandszaak en dus haast volledig in eigen handen!) nimmer het object van een gezamenlijke patriottische aktie geworden. Zo verscheen er pas een middelbare school op Aruba, achttien jaar nadat de Nederlanders er een op Curacao hadden gesticht omdat hun kinderen door de oorlog niet naar Nederland konden, en tien jaar nadat Curacao reeds een derde middelbare school had gekregen. En dat deze “historische” achterstand nog nooit is ingelopen moge voldoende blijken uit het feit dat op Curacao thans 1579 kinderen het middelbaar onderwijs volgen, terwijl op Aruba een schamele 297 scholieren samen de kleinste middelbare school van de Antillen vormen. Wanneer Curacao dus met een bevolkingsaantal van 134250 kans ziet om 1579 leerlingen voor het middelbaar onderwijs te leveren, dan mag men zonder meer verwachten dat de arubaanse bevolking van 59858 zeker 704 kinderen telt die onmiddellijk op een middelbare school terecht zouden kunnen komen, tenzij men zou aannemen dat een speling in de natuur minder intellect aan de Arubanen heeft toebedacht. Een makaber cynisme klinkt dan ook uit bepaalde argumenten die de Gezaghebber van Aruba hanteerde om het —inmiddels gekelderde beleid— van het Bestuurs College te verdedigen: “Er zitten leerlingen op (de h.b.s.) die er niet thuis horen!” Of bij deze woorden eigenlijk een inkrimping van de bestaande middelbare school voor de gezaghebbende geest zweefde, verandert niets aan het feit dat alle kandidaten voor het Colegio Arubano elk jaar opnieuw gedurende drie dagen aan een toelatingseksamen onderworpen zijn en tallozen hierna afgewezen worden.

Maar de aktualiteit leert nog meer, want de toelichtingen rondom de Begroting van 1967 bieden een interessant inzicht in de wijze waarop dit Bestuurs College een wissel trekt op de weinig onderwijsminded Arubanen. Het tekort op deze begroting van een miljoen wordt namelijk in sterke mate toegeschreven aan de toenemende kosten van het onderwijs en de samenstellers van deze begroting schromen er niet voor om te concluderen dat “het voor de komende jaren heel moeilijk (zal) zijn grote investeringen te doen ten bate van het onderwijs”. De daad bij het woord voegend, prijkt op de begroting voor 1967 een stijging van 4,6% (t.o.v. 1966) voor de onderwijs sektor, terwijl de stijging tussen 1965 en 1966, 7,3% bedroeg! Het is natuurlijk heel eenvoudig om de stijging van 4,6%, in getallen uitgedrukt f. 371.000,—, als kwade veroorzaker van het tekort aan te geven, ware het niet dat de post voor het onderwijs haast per definitie ieder jaar zal moeten stijgen. Zo niet, dan kan slechts het opheffen van bepaalde instellingen uitkomst bieden en tot dit extremisme achten wij dit Bestuurs Colelge niet in staat. Rest dan slechts de conclusie dat hier wederom een handige propagandistische afleidingsmanoeuvre is uitgevoerd, om de werkelijke oorzaken van het ontbreken van de 1 miljoen te verdoezelen, waarbij echter wel openlijk blijk is gegeven van de primitiviteit waarmee men hier met het onderwijs omspringt. Geen geld, dan maar minder voor het onderwijs, over autobelasting praten wij niet en desnoods keuvelen wij over de jachthaven van een andere 1 miljoen om de geest te verzetten.

De merkwaardigheden van dit beleid, of wat ervoor doorgaat, zijn echter niet alleen in de afgelopen weken zichtbaar geworden, want een half jaar terug speelde zich rondom de mogelijke oprichting van een m.m.s. op Aruba een verduveld aardig kat en muis spelletje af. In de Antilliaanse kranten verscheen plotseling een advertentie waarin aan de ouders gevraagd werd om zich te melden indien zij een dochter op een nog op te richten m.m.s. wilden plaatsen. Toen —zoals van tevoren wel te voorzien was— het aantal aanmeldingen niet groot genoeg bleek verscheen een ander bericht waarin bekend werd gemaakt dat gezien het gebrek aan belangstelling voorlopig niet tot de oprichting van een m.m.s. zou wor-

den overgegaan. Het muisje kwam niet uit zich zelf voor de dag, dus ging de kat in alle gemoedsrust apatisch in de zon liggen spinnen; het aantal geinteresseerde ouders was toch niet groot genoeg, noch onderling met elkaar bekend, om een eilandsraadvergadering te provoceren om iets af te dwingen zoals in de Colegio Arubano affaire. Poes publiek pas.

En nu ja, in 1966 wordt een hele serie postzegels uitgegeven om 25 jaar middelbaar onderwijs op de Antillen te herdenken. Voor Aruba zou een extra plakzegel uitgegeven moeten worden om de arubanen eraan te herinneren dat zelfs hun minieme middelbare onderwijsinstelling op de meest absurde wijze draait omdat er nauwelijks van een schoolrooster sprake kan zijn door het tekort aan leerkrachten. En alsof dit nog niet genoeg was, kan bovendien gekonstateerd worden dat het lerarenkorps voor 80% uit onbevoegden bestaat!

Waar de historische vergelijking met Curacao de Arubanen altijd heeft kunnen aktiveren tot meer en mindere reële zaken is het misschien gunstig om op te merken dat Curacao wel in staat is gebleken om voldoende én volkomen bevoegde leraren voor drie middelbare scholen aan te trekken en dat Aruba dit in zeven jaar niet heeft kunnen presteren.

De bovenomschreven toestanden bij het middelbaar onderwijs hebben dan ook niet nagelaten om in nog tragischer gevolgen te sorteren bij het hoger onderwijs. Is de houding ten opzichte van het middelbaar onderwijs nog te bestempelen als laks en ongeinteresseerd, voor het daarop aansluitend onderwijs geldt eenvoudigweg dat er niets gedaan is. Beurzen voor universitaire opleidingen werden vorig jaar voor het eerst in de Arubaanse geschiedenis gegeven en het aantal Arubaanse akademici is dan ook navenant. In elk jong land (ook Curacao) zijn de artsen en juristen de eerste kategorie beroepen die binnen de kortste keren door inlandse krachten worden overgenomen. Zo echter niet op Aruba waar thans slechts twee Antillianen een artsenpraktijk uitoefenen op een totaal van minstens 30 artsen, terwijl een derde Arubaanse arts zijn tijd op een administratieve post moet verdrijven omdat het Bestuurs College hem door de afwezigheid van elke planning voorlopig niet zal kunnen plaatsen. De opbrengst aan juristen is een tekenende bekroning want verder dan één jurist heeft Aruba het niet kunnen brengen.

Aruba zit dus met een geweldige achterstand op het gebied van het onderwijs. Het zou een uitdaging kunnen zijn om met alle middelen en krachten aan een "onderwijs-ophaal-operatie" te beginnen. En niet te spreken van een "onrustbare stijging van de kosten van onderwijs" (begroting 1967), maar eerder van een onrustbare achterstand in het onderwijs op Aruba dat niet in verband staat met financiën, echter wel met visie.

Cijfermateriaal ontleend aan:
(1) Verslag van het eilandgebied Curacao 1964
(2) Verslag van de toestand van het eilandgebied Aruba over 1964.

Dekolonisatie en status quo

Mathews, T.G., Latortue, G., Joshua, M.S., Andic, V.F.M. S. and Thorne, A.P.: Politics and economics in the Caribbean, a contemporary analysis of the dutch, french and britisch caribbean. Institute of Caribbean Studies, University of Puerto Rico, 1966, 301 pp.

Koloniën, semi-koloniën, psuedo autonome en in schijn zelfstandige gebieden, zoals die welke de Caraibische Zee afbakenen, worden op het punt van hun status-quo zelden tot onderwerp van studie gemaakt omdat de gevolgtrekkingen uit dergelijke analyses meestal té hard bij té veel kopstukken aankomen. De publicaties die dan toch dit 'penibele' onderwerp behandelen, bevatten meestal geen objectieve studies, en dienen slechts om de bestaande situaties recht te praten en argumenteringen te leveren om de tegenwoordige verhoudingen te verdedigen.

Een zeer gelukkige uitzondering treffen wij aan in het zojuist verschenen rapport van het Institute of Caribbean Studies van de University of Puerto Rico over de economische en politieke situatie van de nederlandse, franse en engelse eilanden. Op uiterst nuchtere wijze worden in dit werk de feiten aangedragen die zo kenmerkend zijn voor de actuele ontwikkelingen in deze europese koloniën en ex-koloniën. Het geheel is een overzicht geworden dat zonder meer als een unicum beschouwd kan worden, omdat hierin de dekolonisatie-pogingen van drie europese mogendheden ten aanzien van analoge gebieden naast elkaar worden gelegd. Heel terecht merkt prof. Mathews in zijn inleiding op, dat de dekolonisatie-gedachte tijdens de 2e Wereldoorlog bij de europese mogendheden is opgekomen omdat zij het bestrijden van het fascisme en het tergelijkertijd onderdrukken van de koloniën (politiek) onmogelijk konden combineren zonder van tweeslachtigheid te worden beschuldigd. Gedurende de oorlog werden dus reeds de veranderingen in de koloniale politiek aangekondigd, die onmiddellijk ná de oorlog verwezenlijkt zouden moeten worden.

De kolonie Curacao, waar in de vooroorlogse jaren van nationalisme geen sprake was, kreeg middels een rede van Koningin Wilhelmina vanuit Londen te horen dat de nederlandse regering een herziening van de posities van de koloniën binnen het Koninkrijk ná het beëindigen van de oorlog zou willen bewerkstelligen op grond van gelijkwaardigheid (geen gelijkheid!). Prof. Mathews constateert verder ook dat de nederlandse gezindheid van de Antillen niet veranderde, met uitzondering van een kort gevoel van wrevel toen in 1948 de onderhandelingen stagneerden. Hiermede voegt prof. Mathews zich onwillekeurig bij diegenen die de politeke strijd van de jaren veertig geen ware autonomie-strijd willen noemen. Men kan immrs moeilijk volhouden dat de autonomie-gedachte autochtoon is geweest, wanneer men weet dat de kolonisator eigenlijk met de status van deze gebieden omhoog zat, terwijl de antilliaanse politici vóór de rede van 1942 er geen blijk van gaven zulke verwoede vechters voor grotere zelfstandigheid te zijn en dit pas ná 1942 werden, nadat het doel reeds was toegezegd! Het ligt dan ook meer voor de hand om de essentie van deze strijd te zoeken in het onderling en intern competeren naar de macht die de kolonisator zou gaan afstaan, terwijl de autonomie een gerede dekmantel verschafte.

Misschien is dit laatste er ook de oorzaak van dat de nederlandse dekolonisatie-oplossing soepeler tot stand is gekomen in vergelijking met de franse en engelse versies, die —volgens dit rapport— nogal frustrerend hebben uitgepakt en een gezonde ontwikkeling van deze gebieden op talrijke sectoren hebben tegengehouden, met name op het gebied van de economie.

Voor wat de Antilliaanse economie betreft worden in dit rapport bizonder hartige feiten aangehaald, terwijl bepaalde conclusies konsekwent getrokken worden. Ten aanzien van de EEG-associatie stellen deze onderzoekers o.a. vast: "But with respect to the European common market it is by no means so obvious that the advantage of duty free imports to Europe will compensate for the high labour and transportation costs". En voor diegenen die nog steeds geloven in toerisme als middel om de economie bij te schaven, stelt dit rapport: "It seems to be generally overlooked that the multiplier effect of a tourist dollar in the islands is not large: a sizeable part of it quickly leaves the area to pay for the hotel furniture and furnishings, whisky, and other liquor, and even a large portion of the meats, eggs, vegetables and other food that the tourist consumes".

Kambio-lezers zullen ongetwijfeld instemmend knikken bij het lezen van bepaalde passages in het hoofdstuk over de politiek in de Antillen en wij willen er enkele citeren: "In the absence of any strong partyorganisation at the federal level it is easy to understand why the political parties within the Netherlands Antilles are not really institutional parties based on any political philosophy. Between the two coalitions or political blocs there is relatively little difference. Both fiercely defend the autonomy of the Netherlands Antilles. Neither are in favor of independence nor can either be classified as more subservient to Holland than the other". "As long as both parties continue to practice a lower form of political activity the purpose of the Charter of the Kingdom will perhaps continue to be frustrated in the sense that true and complete local autonomy will never be realized".

Het zijn deze politieke partijen dus ook niet, die de samenstellers van dit rapport op het oog hebben (welke krachten of groeperingen dan wel, laten wij aan onze lezers over), wanneer zij zich over de toekomst van de Antillen als volgt uitlaten: "The Netherlands Antilles will undoubtedly follow the lead of

Misbruik van celluloid

De vertoning van Jacopetti's film "Africa Addio" heeft nogal wat opschudding in Nederland verwekt. Zowel in Den Haag als in Leiden werd een post-actie ertegen gevoerd. Het tweede kamerlid Van der Goes van Naters van de P.v.d.A. heeft in een schrijven aan de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk erop aangedrongen om Africa Addio uit de roulatie te nemen. Dit op grond van generalisaties, en insinuaties aan het adres van de jonge Afrikaanse Staten waaruit moet blijken dat het blanke ras superieur is. De gebeurtenissen van de afgelopen jaren, die in Afrika hebben plaatsgevonden, worden dusdanig verbeeld dat de toeschouwer niet anders kan denken dan in termen van blank-zwart. De stelling luidt: orde, naastenliefde, creativiteit en schoonheid is een blanke aangelegenheid; de neger daarentegen symboliseert wanorde, onberekenbaarheid en domheid.

Om de lezer in de gelegenheid te stellen zich in de geest van de film te verplaatsen zal ik enkele beelden en de daarbij gesproken tekst trachten uiteen te zetten.

We zien dat men bezig is doden uit de rivier op te vissen, waarbij het commentaar als volgt luidt: "dit doen zij niet uit menselijk medeleven, dit kennen ze niet". "Europa heeft haast om te vertrekken, op de tenen, ook al heeft het alles bijeen meer gegeven dan genomen. Europa het werelddeel dat de voogdij over Afrika gevoerd heeft, heeft niets meer op met dat grote zwarte kind dat te snel gegroeid is, dat in slecht gezelschap verkeert en dat zijn voogdes aan het kruis nagelt omdat zij blank van huid is. Daarom gaat Europa heen, juist op het moment dat Afrika het nog zo nodig heeft". Europa vertrok op de tenen en maakte plaats voor oehoeroe (vrijheid)-geschreeuw, zinloze vernietiging, moord, kortom voor een grote chaos.

Wij zijn getuige van de bestuursoverdracht in Oost-Afrika, plechtige kerkmuziek en een beschaafde mars. Uitgerekend Jomo Kenyatta, aangekondigd als voormalige leider van de Mau Mau heeft de leiding van de nieuwe staat Kenya op zich genomen. Wat doet hij? Het door blanken ontgonnen land in de hooglanden van Kenya verdeelt hij onder de leden van de Mau Mau, verleent hen amnestie en roept hen uit tot nationale helden. Wat echter Jacopetti vergat te vermelden, was het verdelen van 36 milj. acres van het land in het voormalige Kenya onder 221.000 Europeanen, tegenover 44 milj. acres onder 3,6 milj. Afrikanen. Ja, de Afrikanen verkeren in slecht gezelschap, toevallig bestaande uit China en Rusland. Okello is nauwelijks uit Rusland terug of er worden duizenden Arabieren afgeslacht, hetgeen schromelijk is overdreven. Op het eiland Zanzibar zien we vele lijken omkleed met witte bournous aangespoeld op het strand. Merkwaardig dat lijken er na dagen zo onaangetast uit zien in een gebied waar het wemelt van de haaien, terwijl die lijken bovendien nog allen een hand onder het hoofd houden. Dit beeld wordt gecontrasteerd met een kolonie witroze pelikanen in een nationaal park waar de Engelsen met grote liefde voor de dieren zorgen. In de Congo is men genoodzaakt tot optreden tegen het grote zwarte kind; en wel door blanke huurlingen, die men aankondigt als de laatste soldaten van avontuur, overlevenden uit een andere tijd. De filmmuziek wordt nu opgewekt. Deze heroieke kerels riskeren hun leven om blanke gijzelaars te redden en vooral geestelijken.

In de plaats Boende, veroverd door 40 huurlingen, wat 93.000 UNO soldaten niet konden, wordt ons nog eens duidelijk gemaakt hoe stom een Congolees soldaat wel is: hij weet niets anders dan een w.c.-pot mee te nemen als oorlogsbuit.

Na de Congo krijgen we Zd.Afrika te zien, dat als volgt wordt ingeleid: „Wij hebben nauwelijks een Afrika achter ons gelaten, dat aan het verdwijnen is of we betreden een ander Afrika. De scheiding is zo duidelijk als een breuk. Men moet het als een wonder beschouwen". Vervolgens knappe blonde meisjes aan het strand. De opname is vertraagd zodat het lijkt alsof ze zweven, de begeleidende muziek is romantisch. Dit gecontrasteerd met het beeld van een aantal Zoeloe-meisjes die dansen in de stijl van hun grootmoeders. Natuurlijk is de muziek hierbij in schrille tegenstelling met de eerste. Het apartheidssysteem kenschetst men als „twee rassen in gevangenissen waarvan de deuren slechts van binnenuit opengaan". Dit alsof beide groepen in identieke situaties verkeren. Voor een blank schoolkind wordt er per jaar Fl. 675,00 uitgegeven tegenover Fl. 70,00 voor een neger in Zuid-Afrika.

Het gevaar van een dergelijke film zit in de misleiding vooral van diegenen, die aangewezen zijn op dit massamedium voor hun informaties over Afrika. Het draagt er slechts toe bij de rassenressentimenten te versterken en de afstanden tussen de rassen te vergroten. Deze film werd dan ook in de V.S. en Engeland verboden. In Berlijn werd hij met succes door studenten geboycot en uit de roulatie genomen. Zal de censuur deze film op de Antillen toelaten?

◆

Surinam in seeking a solution to the riddle of establishing within the Kingdom of the Netherlands a degree of independence which, while not prejudicing the economic support received from Holland, will allow them to receive recognitions as a full-fledged nation duly accredited as a member of the United Nations".

Dat deze bespreking zich voornamelijk heeft gericht op datgene wat over de Antillen in dit rapport te vinden is, vindt niet zijn oorzaak in een kortzichtig egoisme, maar is bedoeld als een verantwoorde steekproef uit het uitstekend materiaal dat verder is neergelegd over Suriname, Jamaica, Trinidad, Guadaloupe, Martinique en Guayana. Wij bevelen dit werk dan ook zonder enige ristrictie aan, terwijl wij tenslotte niet kunnen nalaten om te constateren dat het onderhavig rapport —tot op het moment dat wij dit schrijven— op een merkwaardige manier op de Antillen is doodgezwegen.

◆

Imperialisme in aktie

Op Memorial Day, eind mei jl. trok een kleine stoet Amerikaanse veteranen, reservisten en artisten door het centrum van New York. De vrouwen onder hen hadden lijkwitte dodenmaskers op en waren gehuld in witte lakens; de mannen droegen donkere pakken met zwarte dassen. In hun midden droegen zij een namaakdoodskist waarop stond:

4000 Amerikaanse doden — 1.300.000 of meer Vietnamese doden.

Dit aantal mensenlevens was tot enkele maanden geleden de prijs die enerzijds een kleine dertig miljoen Vietnamezen de laatste 25 jaar gedwongen werden te betalen om vrij te zijn van imperialistische overheersing door achtereenvolgens Japanners, Engelsen, Fransen en Noord-Amerikanen; anderzijds vormde het de tol die Amerikaanse gezinnen moesten betalen voor 'de Kruistocht tegen het Kommunisme' in Zuid-Vietnam van de politieke en militaire leiding der Ver. Staten. Waartoe deze slachting? Wat is het hoofdmotief voor de ontwikkelingen in Zuid-oost Azië waarbij de zich kristelijk noemende Ver. Staten trachten met geweld van moderne vernietigingsmiddelen zoals napalm-, fosfor-, en splinterbommen (zg. 'lazy dogs'), giftige planten-, dieren- en mensendodende chemicaliën alsook van braakverwekkende en blindmakende gassen het Vietnamese volk het recht op nationale onafhankelijkheid en interne zelfbeschikking te onthouden?

De verklaring voor deze Amerikaanse politiek dient gezocht te worden in het voornemen van de staatsleiding der Ver. Staten om desnoods ten koste van miljoenen mensenlevens en met negering van internationale rechtsregels en hun eigen grondwet een uitbreiding van de socialistische invloedssfeer tegen te gaan. Dit óók wanneer die uitbreiding door middel van een stembusoverwinning tot stand zou zijn gekomen, zoals het geval was in Viet-Nam in de jaren 1954-'56. In 1954 had na acht jaren strijd tegen het franse koloniale bezetters de Vietminh, —een socialistische massa-beweging o.l.v. de huidige leider van Noord Viet-Nam —Ho Chi Minh—, in meer dan driekwart van het land haar regering gevestigd.

Op grond van hun strijd voor de bevrijding van hun land en voor de sociale hervorming ervan genoten zij, zowel de beweging als de leiders, groot prestige bij de overgrote meerderheid van de bevolking. Ho Chi Minh in het bijzonder werd in Viet-Nam als een nationale held geëerd. Niemand anders dan ex-president Eisenhower bevestigde dat "elke serieuze waarnemer schatte dat de Noordvietnamese leider Ho Chi Minh zelfs verkiezingen zonder dwang in heel Viet-Nam met 80(tachtig) procent van het aantal stemmen zou winnen". Het is precies deze wetenschap die vele westerse staten, waaronder Engeland, Frankrijk, en i.h.b. de Ver. Staten ertoe hebben gebracht de toenmalige voorlopige regering van Zuid Viet-Nam in woord en daad aan te moedigen om de Indochinese vredeskonferentie te Geneve in 1954 voorgeschreven verkiezingen ter hereniging van Noord en Zuid Viet-Nam in juli 1956 niet te laten plaats vinden, m.a.w. te saboteren. "Toen de uiterste termijn van juli 1956 verstreken was", schrijft de Amerikaanse Viet-Namdeskundige Bernard Fall, "werd het overduidelijk dat er een dodelijke strijd met Hanoi (Nrd. Vnam) zou volgen". Wij weten van Fall en van andere westerse niet-kommunistische deskundigen, o.w. de Fransen Philippe Devillers, Jean Lacouture en Georges Chaffard dat dit niet heeft betekend dat leiding der Vietnamese vrijheidsstrijders tegen het Franse koloniale leger in Hanoi, het Nationaal Bevrijdings Front van Zuid Viet-Nam de zg. Viet-Cong, heeft opgericht en deze vanuit Hanoi leidt. De leiders in Hanoi beperkten zich vele jaren tot diplomatieke protesten tegen de aanhoudende schendingen van de Geneefse Overeenkomsten in Zuid-Viet-Nam. De hoofdoorzaak van de geweldadige opstand tegen het regime en van de sociale revolutie die zich sindsdien in Zuid Viet-Nam inzette, is volgens deze deskundigen de terreur tegen en uitbuiting van de arme boerenbevolking door de regerende klasse van grootgrondbezitters en militaristen.

Van een agressie uit het Noorden, hetgeen de rechtvaardiging voor de Amerikaanse oorlogsvoering in Zuid Viet-Nam en voor de bombardementen op Noord Viet-Nam zou zijn, is geen sprake geweest. De met grootscheepse Amerikaanse financiële en militiaire hulp gecreeerde staat in Zuid Viet-Nam was daarentegen onwettig.

De politiek der Ver. Staten sinds 1954 m.b.t. Viet-Nam bestaat uit een aaneenschakeling van schendingen van de Overeenkomsten van Geneve en van het internationaal recht. De bombardementen op Noord Viet-Nam in het bizonder kunnen gekenmerkt worden als internationaal banditisme. De verklaringen van de politieke en militaire woordvoerders der V.S. voor de Amerikaanse aanwezigheid in Viet-Nam houden dan ook evenzovele bewijzen van huichelarij en cynisme in. Met die verklaringen en met de uitslag van de onlangs afgedwongen volksstemming in Zuid Viet-Nam trachten zij de Viet-Nam politiek der Ver. Staten in de ogen van het Amerikaanse volk en voor de wereldopinie te 'legaliseren'. Een belangrijke minderheid van het publiek zowel in de Ver. Staten als in andere westerse landen aanvaardt die verklaringen echter niet. Zo verschaffen b.v. de gezaghebbende liberaal-konservatieve dagbladen Le Monde en The New York Times uitgebreid feitenmateriaal om de met regelmaat door bedoelde woordvoerders gegeven voorstelling van de Amerikaanse oorlogvoering te weerleggen. Zij ontzenuwen de verklaring dat slechts militaire doelen worden gebombardeerd, dat bombardementen van dorpen vergissingen zijn en geen deel vormen van de systematische oorlogvoering, dat er geen giftige chemicaliën op grote schaal door de Amerikaanse luchtmacht worden gebruikt en dat gevangengenomen Noordvietnamese soldaten en leden van het Nationaal Bevrijdings Front niet door speciaal daartoe opgeleide eenheden worden gemarteld. Sinds jaar en dag vinden alle bovengenoemde praktijken op grote schaal plaats; zij worden gepleegd door Amerikanen en hun Zuidvietnamese handlangers.

Verdedigers van de Viet-Nampolitiek der Ver. Staten werpen tegen dat de 'Viet-Cong' evenzeer moordt en martelt. Zij, o.w. de redaktie van de Beurs- en Nieuwsberichten, verschuilen zich dan achter een nietszeggende generalisatie als 'de oorlog is wreed, van beide zijden' waarmee zij alle oorlogen over een kam scheren en het publiek onwetend laten over de feitelijke toedracht en verhoudingen. De motieven en doeleinden waarvoor Amerikanen enerzijds en het National Bevrijdings Front anderzijds strijden bepalen echter de misdadigheid of de rechtvaardigheid van die strijd. Zoals de feiten uitwijzen is er bovendien geen sprake van gelijke wreedheid, kwantitatief noch kwalitatief.

De Amerikaanse militaire akties in Zuid Viet-Nam, welke neerkomen op genocide of volkerenmoord, zijn het gevolg van het voornemen van de leiding van het door Eisenhower in Januari 1961 openlijke genoemde militair-industrieel kompleks in de Ver. Staten om een wereldomspannend politiek imperium te vestigen. Uit de daden van de vertegenwoordigers van dit kompleks en van hun geestverwanten in het politiek apparaat van de Ver. Staten sinds 1946 blijkt duidelijk dat hun doel het handhaven van 'free enterprise capitalism' in de wereld is, met name de overheersende positie van het Amerikaanse grootkapitaal. Mogelijk gemaakt door de ongekende militaire en industriële macht der Ver. Staten alsook door de feitelijke afzijdigheid van de Sovjet-Unie in de strijd van vele volken tegen een Amerikaanse overheersing, dwingen deze groepen tientallen miljoenen mensen een PAX AMERICANA af. Vele volken werd reeds het recht op nationale onafhankelijkheid en interne zelfbeschikking onthouden opdat de wereldomvattende militaire strategie van deze groepen verwezenlijkt kon worden; goedschiks of kwaadschiks werden Amerikaanse militaire installaties in hun landen gebouwd en hun land opgenomen in een van vele 'security systems' voor het Amerikaanse kapitalisme.

Vele Antillianen zullen onkundig zijn van het feit dat ook hun eilanden opgenomen zijn in een dergelijk systeem. De bijdrage van onze eilanden aan de verdediging van het Amerikaanse kapitalisme en aan een bijna zekere knechting in de nabije toekomst van volkeren in omliggende landen bestaat o.a. uit voorbereidingen op Hato, waar de startbaan een lengte krijgt die groter is dan nodig voor zuiver civiele doeleinden; daarnaast komen er radar- en andere installaties, zogenaamd ter kontrole van het luchtverkeer. Het is zeer aannemelijk dat aan de marinebasis op Parera en aan de havens van Curacao en Aruba een rol in het Amerikaanse 'security system', met als centrum Puerto Rico, een rol is toebedeeld. Overigens zijn er op Aruba reeds jaren enkele amerikaanse militaire deskundigen permanent aanwezig. Waarom?

Voor de Antilliaanse bevolking is het van groot belang te weten waartoe of tegen welke ontwikkelingen deze voorbereidingen genomen worden. Met de ontwikkeling van het konflikt in Viet-nam sinds 1954, en met die in Santo Domingo in 1965 in gedachten, —i.c. burgeroorlogen waarin de Ver. Staten zich in strijd met het internationaal recht hebben gemengd—, dienen wij Antillianen ervoor te waken en ons d.m.v. politieke aktie ertegen te verzetten dat onze eilanden gebruikt zullen worden als bases van waaruit gelijke militaire akties als in Zuid Viet-Nam zullen plaats vinden. De vele miljoenen mensen in Venezuela, Colombia en andere landen van Latijns-Amerika, die onder agrarisch feodalisme, uitbuiting en onderdrukking gebukt gaan, hebben recht op onze solidariteit in hun strijd om sociale rechtvaardigheid en vrijheid van keuze van maatschappij-systeem. Medewerking door de Antillen aan de reaktionnaire politiek van paranoide anti-kommunisten in de politieke en militaire leiding der Ver. Staten zal ten gevolge hebben dat de Antilliaanse bevolking haar recht op interne zelfbeschikking ontnomen zal worden. De reeds overheersende positie van het kapitaal —Antilliaans of buitenlands grootkapitaal— in onze samenleving zal dan onaantastbaar worden en de reeds sterk ondemokratische eigendoms- en machtsverhoudingen zullen toenemen. Motieven van sociale rechtvaardigheid verplichten ons tot verzet tegen het verlenen van diensten aan het Amerikaanse Imperialisme.

Literatuur:
Vietnam; history, documents and opinions on a major world crisis. Penguin special, 1965
Vietnam Reader, a Vintage pocketbook, 1966
Vietnam bulletin.

◆

Plichten zonder rechten

De laatste jaren worden wij geconfronteerd met het verschijnsel dat er Antillianen in Nederland afstuderen en niet bereid zijn naar hun vaderland terug te keren. Daar dit besluit tot op heden altijd volkomen individueel genomen is, en er altijd zeer uitlopende redenen zijn geweest die hiertoe hebben geleid, zijn wij niet van plan dit probleem aan te pakken als ware het een uniforme zaak. Wel willen wij hier een aantal punten aan de orde stellen die zeker in de studentenwereld zeer actueel zijn.

Vooreerst moeten wij telkens horen dat de Antilliaanse overheid in iedere beursaal een zeker bedrag heeft geinvesteerd en dat enkel om deze reden, naast het reeds door hem getekend contract, de student verplicht is om na het beëindigen van zijn studie naar de Antillen terug te keren. Welnu, contractuel is deze verplichting een farce; indien men prefereert in Nederland te blijven kan men volstaan met het terugbetalen van de totale beurssom plus een zekere rente; dus blijft alleen de zogenaamde morele verplichting over. Hieraan zitten vele kanten. Indien blijkt dat de regering niet kan voldoen aan de meest elementaire eisen gedurende de studietijd dan kan zich de situatie voordoen, dat men individueel van zijn morele verplichting gaat afzien. Immers het is al jaren zo dat de Antilliaanse student in Nederland aan het verkommeren is. Volwassen jongelieden moeten iedere maand weer met zegge en schrijve tweehonderdvijfenveertig gulden proberen rond te komen en... daarbij nog studeren. Voor de buitenwereld klinkt het fantastisch als men op papier kan aantonen dat men de jeugd de kans geeft te studeren, maar in de praktijk blijkt het domweg bedonderen van de zaak te zijn. Momenteel heeft elke volwassene in Nederland, en zeker mensen rondom de 22 minstens Fl. 5 per dag nodig om zich minimaal te voeden. Dit brengt ons al aan het lieve bedrag van Fl. 150,— per maand, rest ons Fl. 95. Welnu, het moet de Regering bekend zijn dat momenteel gemiddeld de kamerhuur voor studenten rond de Fl. 90,— per maand ligt. Rest de door de Regering verkozen beursaal Fl. 5,— per maand om alle studieboeken aan te schaffen, zich te kleden en wat dies meer zij...

Heeft een student ondanks dit alles, met alle nodige bekommernissen zijn studie weten af te ronden dan staat de Regering klaar om hem binnen de drie maanden naar het thuisfront te gebieden. Daar staat hem nog heel wat te wachten. Mocht hij zo gelukkig zijn direkt aan de slag te kunnen, dan is hij verplicht zich direkt in de schulden te steken vanwege de aanschaf van de nodige goederen. Een wildvreemde die echter uitgezonden wordt naar de Antillen krijgt naast betaalde overtochtkosten nog eens een redelijke tegemoetkoming in de vestigingskosten. Mocht de student intussen in Nederland getrouwd zijn, dan heeft hij nog voor zijn vertrek al een enorme schuld, want de Antilliaanse regering betaalt alléén voor hém de overtochtkosten, voor zijn vrouw en eventuele kinderen mag hij zelf dokken. Wekelijks staan er in Elsevier genoeg advertenties waarin, het zij nogmaals herhaald, gesteld wordt dat aan uitgezondenen naar de Antillen óók voor vrouw en kinderen de overtocht vergoed wordt.

Wij zijn maar gevoegelijk gestapt over het feit of hij al of niet een baan op de Antillen kan krijgen. We kennen genoeg afgestudeerden die maanden werkloos op de Antillen hebben rondgezworven. Steevast geeft de Regering op, dat dit komt doordat de coordinatie niet volkomen is, men weet immers niet tijdig wanneer de student afstudeert. Alles goed en wel, maar is een wachtgeldregeling dan niet de oplossing? Er zijn maar weinig studenten die de dag van hun doctoraal kunnen bepalen; eenieder weet dat men dit praktisch niet in de hand heeft. Vanaf deze plaats willen we dan ook alle Antillianen aanraden niet eerder naar de Antillen terug te keren alvorens zij een zakelijk contract met de Antilliaanse overheid op zak hebben, waarin hun een baan is verzekerd, want indien de Regering deze garantie niet kan geven vervalt immers iedere aanspraak van de student. Het wordt tijd dat eenieder weet wat hem te wachten staat. Wij vinden dat het tijd wordt dat het Ministerie van Onderwijs op de Nederlandse Antillen de kaarten op tafel legt. Men weet daar immers al lang dat men in het Nederland van 1966 niet kan leven met Fl. 245,,— per maand, laat staan studeren. Men weet dat een afgestudeerde een arme drommel is die ternauwernood wat textiel om zijn lichaam heeft.

De student van zijn kant moet reëler worden en niet onverhoopt maar naar de Antillen afreizen en daar maar zien wat er van terecht komt. Het is onbegrijpelijk dat men er weer telkens van af ziet om óók aan de Regering zakelijke eisen te stellen. De Regering is heus geen filantropische instelling. Ook zij tracht met contracten haar zaak veilig te stellen. Dus waarom de student nu niet... Indien de Regering werkelijk het toekennen van beurzen als een investering ziet dan wordt het tijd dat ook zij rationeel te werk gaat. Studenten die reeds 13 jr. met een beurs in Nederland vertoeven kan men nog onmogelijk als een "renderend object" beschouwen. Buiten dat is het volkomen onrechtvaardig dat in sommige gevallen de student ad infinitum kan doormodderen terwijl een studerende bij het eventueel zakken verplicht wordt de studiekosten terug te betalen..... Wij zijn zeker niet voor het systeem van studieproleten, die er op uit zijn in de kortste tijd af te studeren. Een ieder moet de academische vorming op zijn eigen wijze kunnen verwerken. Wij zijn ook niet voor het beperken van het studentenaantal terwille van een kleine groep beursalen die dan meer geld zouden krijgen, absoluut niet! Maar wel willen wij de Regering ontmaskeren! Zij moet weten wat haar draagkracht is. Het is haast misdadig jonge mensen met een fooi naar de Nederlandse welvaartsstaat te sturen onder het mom van reële steun!

Een duidelijke verklaring van dit aspect van het onderwijsbeleid hopen wij dan ook binnenkort te vernemen, want anders vrezen wij dat bepaalde zwakke broeders helaas in Nederland zullen blijven omdat zij hun morele verplichtingen t.o.v. de Antillen niet meer zullen ervaren. ◆

Antilliaans perspektief

De laatste tijd zijn in de pers meer dan eens stemmen opgegaan die voor een revisie van het Statuut pleiten. Het is zeer toe te juichen dat er in Nederland zo langzamerhand het besef groeit dat het huidig Statuut eigenlijk een wassen neus is. Vele Antilliaanse Studenten hier in Nederland weten echter niet of deze suggesties ingegeven zijn door een gevoel van liefde en sympathie voor de "West" dan wel door gevoelens van een laag gehalte. Het artikel in Kambio jg. I nr 7 "Een hypocriete ophef" getuigt van deze twijfel. Vast staat in ieder geval dat het Statuut een grondige revisie nodig heeft.

Echter, voordat we het Statuut op de een of andere wijze willen veranderen moeten we eerst voor ogen hebben wat er met de Antillen en in de Antillen moet gebeuren. We moeten als het ware een beeld hebben van de dingen, waarvan we denken dat ze goed zijn voor de Antillen. Voor een goede en harmonische ontwikkeling van de Antillen in haar natuurlijk milieu (Zuid-Amerika), is het noodzakelijk dat zij meer en meer en intensiever contact zoeken met haar Zuidamerikaanse buurlanden. Immers de Antillen moeten, willen zij enigszins leefbaar blijven, industrialiseren; Zuid-Amerika is hierbij het meest natuurlijke achterland voor de Antilliaanse producten, terwijl met de grondstoffen uit deze landen ook voor de E.E.G. geproduceerd kan worden (bij een bevredigende uitleg van de "origine"-clausule van het associatieverdrag).

Als eerste doel moeten de Antillen daarom trachten lid te worden (en niet geassocieerd lid) van de in oprichting zijnde Gemeenschappelijke Markt van Latijns Amerika. Om er zeker van te zijn dat we de boot niet zullen missen, moeten we aktief deelnemen aan elk toekomstig initiatief hiertoe. Een goede verstandhouding is voor het succes van deze stap(pen) onontbeerlijk. Vlak na de oprichting van de gemeenschappelijke markt zal een andere ontwikkeling plaatsvinden in de dan opgerichte supranationale instituten. De ontwikkeling hiervan zal zich richten op het vormen van een soort Verenigde Staten van Latijns Amerika. Gezien het chauvinisme en het individualisme aldaar zal de laatstgenoemde ontwikkeling pas ongeveer 10 jaar ná de oprichting van de Gem. Markt levenskracht krijgen. De Antillen moeten zich tegen die tijd dan ook beraden of zij ook daaraan meedoen; in feite worden we dan weer een deel van een groot rijk, net als vroeger (Het Ned. koloniale rijk van voor de oorlog). Het verschil met toen zal dán moeten zijn dat we een éigen keus maken en een grotere kans hebben een ons waardige plaats te veroveren.

Komen we terug op het Statuut, dan kunnen we zeggen dat het "Nieuwe Statuut" zo moet zijn, dat het ons helpt een plaats te veroveren in het Caraibisch gebied en Latijns Amerika.

We moeten dus in staat zijn internationaal te kunnen manouvreren (leningen, verdragen e.d.' zonder toestemming van Nederland (Nederland manouvreert nu toch ook in de E.E.G. zonder dat zij aan Sur. en de Ant. rekenschap hoeft te geven). Mijns inziens is het niet noodzakelijk de banden met Nederland te breken, ze moeten alleen losser worden. We zullen ons dan ook beter moeten oefenen in meer onafhankelijk denken en doen, en zo de geestelijke inertie op de Antillen overwinnen; deze geestelijke apathie die ontstaan is uit de veronderstelling dat "wij toch te klein zijn en toch niets kunnen bereiken en altijd wel op Nederland zullen moeten blijven steunen". Het staat helemaal niet vast dat dit zo is. Van een klein land kunnen we natuurlijk niets spektakulairs verwachten, maar wel dat zij wat meer zelfvertrouwen heeft. Dit zelfvertrouwen kunnen wij alleen krijgen door erachter te komen waartoe wel wel en waartoe we niet in staat zijn. Deze zelfkennis alleen al geeft zelfvertrouwen. Komt het zover dat we zonder ongelukken lid van de Lat. Am. Gemeenschappelijke Markt zijn geworden, dan kunnen indien er behoefte bestaat, de banden met Nederland nog steeds gehandhaafd blijven, alleen op een heel ander niveau.

De Antillen kunnen op deze wijze harmonisch groeien naar de bovengestelde doeleinden zonder al te veel radicale (en daardoor weinig soepele) opvattingen. Nu moeten de daden komen. De eerste is: het maken van het "Nieuwe Statuut!"

E. B.

Idealisme kontra vooroordeel

Hoewel de Antillen zich in de orkaanvrije-zone van het Caraibisch gebied bevinden, is hier onlangs toch een merkwaardige storm tot ontwikkeling gekomen. De kern van deze tropische storm vormde de heer S. H. Inderson, die in een schrijven aan het Bestuurscollege van Curacao weigerde gebruik te maken van zijn recht op 6 maanden buitenlands verlof. De bij deze weerstoringen behorende verschijnselen zijn niet uitgebleven en het heeft dan ook ongekende hoeveelheden ingezonden stukken in de kranten geregend, waarbij de pro-contra betogen niet van de lucht waren.

Wij zullen ons niet bezighouden met de vraag of de heer Inderson zijn besluit genomen heeft op materiële dan wel ideële gronden. Feit is en blijft dat hij een beslissing heeft genomen die tot voorbeeld strekt en zeker navolging verdient. In een interview met de Amigoe di Curacao van 2 september jl. heeft hij de redenen die hem tot bovengenoemd besluit hebben gedreven in extenso uit de doeken gedaan. Zie trouwens ook zijn brief in de Amigoe van 1 september 1966. Opvallend is de reaktie van velen hierop geweest. Vele ingezonden stukken getuigden van een dusdanige ambivalentie dat men zich gaat afvragen wat ze nu eigenlijk bedoeld hebben.

Intussen weet iedere zich Antilliaan noemende paspoort-Nederlander, —net als Inderson—, dat de Antillen op het ogenblik een ontstellende debacle op het ekonomische, politieke en sociale gebied meemaken. Kortom er heerst een algehele chaos op de Antillen en het is niet moeilijk de schuldigen aan te wijzen. Naar volgorde van de normale tijdrekening, komt op de eerste plaats de twijfelachtige eer toe aan de Nederlandse koloniale regeerders. maar de hoofdschuldigen zijn onze eigen Antilliaanse gekozen regeerders. Het zou niet helemaal eerlijk zijn alle schuld op deze beunhazen te laden, immers zij zijn door het volk gekozen, d.w.z. het volk heeft zelf zich uitgesproken om de status-quo te continueren. Ondanks het falen van hun beleid hebben zij weer het vertrouwen van het volk gekregen. Waarom? Is het misschien omdat zij op een bijzondere manier de ten dele onbewuste en vaak zeer subtiele psychologische gevoelens van het volk weten te bespelen?

Wij Antillianen vormen geen natie, geen eenheid, terwijl wij nog steeds onze identiteit niet hebben verworven. Velen van ons houden geen rekening met anderen, velen zijn in hoge mate oportunistisch, velen zijn niet immuum tegen korruptie, velen durven niet voor hun mening uit te komen, velen aksepteren alles, velen zijn te goed gelovig (in welke zin dan ook). Het ontbreekt velen van ons juist aan die eigenschappen die nodig zijn om het hoofd te kunnen bieden aan de deplorabele toestand en om verbetering hierin te kunnen brengen. Velen zullen het hiermee niet eens zijn en zullen direkt naar de pen grijpen. Nog meer zullen zich beledigd voelen, slechts weinigen zullen hun zwakheden willen erkennen. Het zij gezegd, dat het konstateren van eigen gebreken een volk tot eer strekt en tot mogelijke verbeteringen kan leiden. In dit licht bekeken, komen de woorden van de heer Inderson: "Willen wij de (Antilliaanse red.) wereld verbeteren dan dienen wij (Antillianen red.) met onszelf te beginnen", goed tot hun recht. Willen wij de Antillen halen uit de ontredderde situatie waarin zij verkeren, dan zullen wij inderdaad moeten beginnen bij ons zelf, bij onze regering en bij ons volk. Wij zullen persoonlijk en als één volk vele offers moeten brengen. De na-ons-de-zondvloed mentaliteit moet op alle fronten worden bestreden. Om het Antilliaanse goed voor de toekomst en het nageslacht veilig te stellen zullen wij ons moeten wapenen met een grote dosis idealisme, zullen wij moeten breken met ons konformisme en zullen wij alle ontwikkeling belemmerende instituties moeten opruimen. Ieder is moreel verplicht hiernaar te streven. Het is onbegrijpelijk dat in tijden van zulke beproevingen wij Antillianen geen eenheid kunnen vormen.

Wij hebben genoeg van de struisvogelpolitiek van de Regering en eisen dat zij de bevolking van de Antillen in alle eerlijkheid moet inlichten over de feitelijke situatie.

Toch hoeft de Antilliaanse zaak niet zo reddeloos te zijn, want met een frisse, gezonde dynamische aanpak van de problemen, een recht-door-zee houding van de uitvoerders en van de verantwoordelijke instanties zullen wij in staat zijn onze moeilijkheden te boven te komen en hiervoor zullen wij ons wel veel offers moeten getroosten. Persoonlijke offers zoals Inderson die bracht, maar ook kollektieve die via algemene maatregelen genomen zullen moeten worden. In dit verband kunnen enkele in konkreto genoemd worden, ofschoon Kambio reeds eerder hieraan aandacht schonk:

—het onverwijld overgaan tot het instellen van bankwetten die de heersende kapitaalvlucht zullen moeten indammen. Per jaar stromen tientallen miljoenen guldens ongecontroleerd het land uit. En dan te weten dat er zoiets als de Bank van de N. Antillen bestaat.

—het verplicht stellen van herinvestering van op de Antillen gemaakte winsten, althans het grootste gedeelte hiervan. Men denke hierbij aan de onbeantwoord gebleven vraag van prins Claus.

—het paal en perk stellen aan konsumptieve bestedingen. De Regering kan hierbij zeer goed werk verrichten door goede voorlichting te geven en door zelf maatregelen te treffen. Bv. het limiteren van het aantal in te voeren auto's en dergelijke. Dit geldt natuurlijk niet voor auto's die voor broodwinning gebruikt moeten worden. Hetzelfde principe moet ook op andere luxe-artikelen worden toegepast. Dit zal besparing met zich mee brengen.

—Op belastingtechnisch gebied liggen hele terreinen braak die alsnog ontgonnen kunnen worden. Er bestaat op de Antillen geen vermogensbelasting, dividend-belasting, kommissarissenbelasting, vennootschapsbelasting en weeldebelasting b.v. Vele van de belastingen die reeds bestaan zijn te laag. Zo zouden de loonbelastingpercentages moeten worden verhoogd, terwijl voor de hogere-inkomstengroepen deze pro-

gressiever dienen te zijn. De mogelijkheden tot korruptieve handelingen met dubbele fakturen dienen te worden ontnomen.

—het invoeren van meer sociale voorzieningen en het opvoeren van de bestaanszekerheid. De Vakbonden dienen niet alleen te hameren op hogere lonen, maar dienen vooral meer en meer over te gaan tot het eisen van meer sociale voorzieningen en bestaanszekerheid voor hun leden.

—De prijzen van alle levensmiddelen en waren moeten omlaag, terwijl er tevens een stringente prijsbeheersing en -controle moet komen. De gebruikelijke winsten van 100 tot 300% getuigen van een dermate asociale houding dat harde maatregelen hiertegen moeten worden getroffen.

De Nederlandse Antillen, vroeger zelfs een quasi welvarend land, zijn op het ogenblik gedegradeerd tot nog minder dan een bedelaar die steeds zijn hand op moet houden voor een eventuele aalmoes van Nederland en van andere landen. En om uit deze put te geraken zullen halfslachtige en traditionele methoden niet kunnen helpen. Nieuwe. niet eerder ervaren en vele vooroordelen ondergravende methodes zullen het licht moeten zien, en daarvan was Inderson een voorbeeld. Idealisme vereist moed, vooroordeel en konformisme niet!

◆

Leen Uw exemplaar van kambio voortaan niet meer uit aan Uw vrienden.

Losse nummers van kambio zijn voor fl. 0.75 verkrijgbaar bij Boekhandel Salas op Curacao en Boekhandel De Wit op Aruba.

De noodzaak van struktuurveranderingen op de Antillen

Ofschoon er in het straatbeeld van de steden van de volkrijkste eilanden Curacao en Aruba (nog) weinig te bespeuren valt van de heersende werkloosheid, zijn de meeste Antillianen bekend met de grootte en ernst ervan. De ernst ervan werd onlangs door de regering van de Nederlandse Antillen nog onderstreept in haar toelichting op de ontwerp-begroting voor 1967. In dat ontwerp spreekt zij over de werkloosheid als 'het kernprobleem van de ekonomische situatie'. En die ekonomische situatie is, zoals wij kunnen weten, ronduit slecht waar het de kategorie der loontrekkers en hun gezinnen, dus de meerderheid van de bevolking, betreft. Deze sociale klasse draagt meer dan enig andere grote groep in de samenleving op de Antillen de lasten van de technologische vooruitgang in het produktie-proces. De grootte van de strukturele werkloosheid op deze eilanden werd kortgeleden bij de behandeling van de hulpverlening van Nederland aan Antillen en Suriname in de Tweede Kamer van de nederlandse volksvertegenwoordiging door een vertegenwoordiger van de vakbondswereld opgegeven als 39% (negen en dertig) van de beroepsbevolking. Niet over de gegevens beschikkende om uit te maken of dit percentage dan wel de 25%, dat door Antilliaanse politici wordt genoemd, het werkelijke werkloosheidspercentage is, willen wij opmerken dat in westerse geïndustrialiseerde landen een 10% unaniem als een nationale ramp wordt beschouwd. Te oordelen naar de woorden, en nog meer naar de daden van de regering der Nederlandse Antillen alsook naar die van andere politieke opinievormers, is dat blijkbaar op de Antillen niet het geval. Indien men echter weet dat de beroepsbevolking op de Antillen nog geen dertig procent van de totale bevolking omvat, m.a.w. dat meer dan 70% van ongeveer 200.000 van onze eilandgenoten voor hun direkte bestaan van een kleine minderheid van kostwinners afhankelijk zijn, en dat er zich zoals in voornoemde toelichting eufemistisch staat 'in de komende jaren nog geen verlichting van betekenis zal voordoen', dan is het alleszins gerechtvaardigd om niet alleen van een nationale ramp te spreken maar ook om terzelfdertijd fundamentele en duurzame struktuurveranderingen in ekonomie en samenleving op onze eilanden te eisen en af te dwingen.

Het behoeft geen betoog dat de zeer grote werkloosheid op de Antillen niet louter een ekonomisch probleem van werkverschaffing is. Doordat arbeid de materiële basis verschaft voor het gezin en daar zij van wezenlijke betekenis is voor het zelfrespekt van het individu heeft werkloosheid op grote schaal evenzeer ernstige sociale problemen ten gevolge.

Het is opmerkelijk dat van regeringswege de nadruk zozeer op de ekonomische gevolgen voor het bedrijfsleven, i.c. de handel, gelegd wordt terwijl de oorzaken ervan noch de sociale konsekwenties van die werkloosheid en maatregelen daartegen worden genoemd. Dit hoeft ons overigens niet te verwonderen. Op deze wijze dienen deze politici uiteindelijk hun groepsbelangen en die van allen die gebaat zijn bij een handhaving van de bestaande sociale verhoudingen, in het bizonder de eigendoms- en machtsverhoudingen op de Antillen. Door namelijk het werkloosheidsprobleem uitsluitend als een ekonomisch probleem voor te stellen, welke als het ware met pen en papier en door praten tot een 'bevredigende oplossing' (voor wie?) kan worden gebracht, wordt de werkloosheid immers buiten de sfeer van de sociale- of klassestrijd gehouden. Aldus worden er geen sociale krachten opgeroepen die een gevaar opleveren voor de zojuist genoemde status-quo.

Men moet redelijkerwijs aannemen dat er zich onder de arbeiders alsook onder de leden van de middengroep die evenmin over kapitaal beschikken waarvan zij kunnen leven, verzet zal rijzen tegen die status-quo wanneer een aantal feiten omtrent de sociale onrechtvaardigheid, de uitbuiting van de loontrekkende konsumenten in onze samenleving evenveel publiciteit kregen als de plannen van de regering. Wij denken met name aan de zeer grote verschillen in vermogen, inkomen, macht en kansen op ontplooiing tussen de kleine minderheid van bezitters van maatschappelijke produktiemiddelen en de grote meerderheid van mensen die voor hun bestaan direkt afhankelijk zijn van hun arbeidskracht of hun kennis. Wij denken ook aan de toename van die klasseverschillen als gevolg van de huidige omvangrijke werkloosheid. Verder gaan onze gedachten naar het degressieve belastingssysteem, de opvallende afwezigheid van een vennootschapsbelasting en een vermogensbelasting, alle de rijken bevoordelend, terwijl daarentegen het systeem van indirekte belastingen de onbemiddelden op zeer direkte wijze in hun levensonderhoud treft. Onze aandacht wordt dan getrokken door de hoge bedrijfswinsten verkregen door een systeem van onwaarschijnlijk lage lonen voor winkel- en kantoorpersoneel en hoge prijzen voor primaire en secundaire konsumptiegoederen, zoals voedsel en meubilering. Wij staan vervolgens stil bij de zeer omvangrijke jaarlijkse kapitaalexport, w.o. het grootste deel van de ondernemingswinsten (zie K, jrg. 2, nr. 3), terwijl investeringen ter vergroting van de volledig ontoereikende werkgelegenheid op de Antillen, waar dat kapitaal is vergaard, niet plaats vinden. In dit verband denken wij aan de bevordering van kapitaalsintensieve bedrijven als hotels bij de grote nood aan arbeidsintensieve bedrijven. En last but not least denken wij aan de eksorbitant-hoge vergoedingen die de ministers zichzelf jaarlijks van gemeenschapsgelden toebedelen terzelfdertijd dat duizenden gezinnen van een volstrekt ontoereikende sociale bijstand moeten zien rond te komen.

Wij willen niet beweren dat de centrale en de eilandelijke regeringen niets tegen deze wanverhoudingen in de Atilliaanse samenleving zouden doen. Het moet echter gekonstateerd worden dat zij veel minder voor nivellering van deze grote tegenstellingen ondernemen dan waartoe zij in die machtspositie in staat geacht moeten worden. Door vrees, onwil of inkompetentie of een kombinatie daarvan zijn zij, naar ons bekend is, nooit daadwerkelijk nagegaan in hoeverre het op de Antillen gevestigde groot-kapitaal

voor nationale doeleinden als werkverschaffing en welvaartsspreiding ingeschakeld kan worden. Daarentegen tracht met name de centrale regering sociale krachten, die een sociaal rechtvaardige verdeling, —d.w.z. een primair op de belangen van de grootste en tevens minstbedeelde sociale klasse afgestemde verdeling van nationaal inkomen, vermogen, rechten en plichten—, zouden kunnen versnellen te binden aan de bestaande status-quo. Wij bedoelen hier de pogingen die van regeringswege worden ondernomen om de georganiseerde arbeiders via hun vertegenwoordigers in de kortgeleden ingestelde Sociaal-Economische Raad (S.E.R.) 'mede-zeggenschap' op het hoogste niveau van beleidsbepaling te geven en hen daarmee van sociale strijd te doen afzien. In lijn met het streven om sociale of klassestrijd te vermijden zijn de verzoeken om buitenlandse, i.c. nederlandse hulpverlening. Voor een deel worden deze gelden aangewend om die sociale strijd als het ware af te kopen. Ten aanzien van de S.E.R. hebben wij sterk de indruk dat de regering dit orgaan heeft ingesteld juist met het oog op het toenemend bewustzijn bij de arbeidersbevolking van de klassebepaalde beperking van hun levenskansen en van de strukturele oorzaken daarvan, alsook op basis van hun vooruitzicht op kollektief verzet van arbeiders en andere niet-kapitaal bezittende groepen tegen de bestaande maatschappelijke ordening.

Het idee dat aan de S.E.R. ten grondslag ligt is oplossing van struktuurproblemen, zoals de huidige werkloosheid, te bewerkstelligen door middel van overleg en samenwerking tussen Overheid, Arbeid en Kapitaal. In het artikel 'de S.E.R. en de Status-Quo' (K., jrg. 2, nr. 1) hebben wij in een uitvoerig betoog zwaarwegende argumenten gegeven tégen deelname aan een dergelijk orgaan door vertegenwoordigers van de arbeidsklasse. Vijftien jaar praktijk met een S.E.R. in Nederland hebben ondubbelzinnig aangetoond dat die deelname grote gevaren inhoudt voor de belangen van de arbeiders en van loontrekkende konsumenten in het algemeen. Doordat de arbeidersvertegenwoordiging van de drie partijen die de S.E.R. vormen wat macht betreft (alsnog) de zwakste is, betekent die deelname mede- verantwoordelijkheid, zoniet medeplichtigheid aan een beleid dat onvermijdelijk primair gericht zal zijn op handhaving van de mogelijkheden voor winstmaksimalisatie, vermogensakkumulatie en praktisch absolute macht inzake de ordening en koersbepaling van ekonomie en samenleving door kapitalisten en geestverwante politici. Dit beleid is ten ene male vijandig aan de belangen van de loontrekkers en hun gezinnen; zij blijken onmogelijk in overeenstemming te brengen met het streven naar een reëel loon dat toereikend is om de eerste materiële en geestelijke behoeften van de werknemersbevolking te bevredigen. Samenwerking met het groot-kapitaal en een kapitalistisch-gezinde overheid door de vakbeweging zullen de solidariteit en de wil tot het voeren van aktie in de onderneming en daarbuiten onder de arbeiders en andere werknemers met overeenkomstige belangen dusdanig verzwakken dat de potentieel grootste macht in de samenleving geen vuist zal kunnen maken tegen de belagers van hun reëel inkomen, hun werkgelegenheid en hun ontplooiingskansen. Aldus wordt, via de S.E.R., het reële gevaar voor de belangen van de burgerlijke politici en de bezittende klasse afgewend en de bestaande schreeuwend-onrechtvaardige sociale verhoudingen in onze samenleving gehandhaafd.

Voor zowel de sociale als de ekonomische vooruitgang van de samenleving op de Antillen is het echter noodzakelijk dat de bestaande sociale wanverhoudingen aangevochten en gewijzigd worden, en wel zodanig dat de grote meerderheid van de bevolking, die in zijn onderhoud voorzien wordt door loonarbeid, motieven vindt om zich voor de gemeenschappelijke zaak, welvaartsverhoging en nationale politieke eenheid tegenover het buitenlandse groot-kapitaal, in te zetten. Daartoe zal zij allereerst een beduidend groter deel van het nationaal inkomen en van het totale vermogen op de Antillen dienen te krijgen. Aangezien dit ten koste zal moeten gaan van de hoge winsten en grote vermogens, mede door het instellen van een sterk progressieve inkomstenbelasting en dito vermogensnivellerende belastingen, is sociale of klassestrijd onvermijdelijk. Wil deze verandering in de inkomens- en eigendomsstruktuur duurzaam zijn dan zal de hoofdzaak van de onrechtvaardig grote verschillen aangegrepen moeten worden: de privé-eigendom van maatschappelijke produktiemiddelen zoals banken, werven, handels-, bouw- en transportondernemingen, grond en hotels. D.w.z. het gebruik van die middelen voor winstdoeleinden van een relatief kleine groep vermogenden, zal op zijn minst aan banden gelegd en in overeenstemming met maatschappelijke doeleinden gebracht moeten worden.

Om deze doeleinden door middel van kollektieve aktie te bereiken zullen houdingen en motiveringen van velen strukturele veranderingen in de samenleving moeten ondersteunen. Dit vereist een verlegging van het aksent in de vorming van de antilliaanse jeugd en van de publieke opinie op onze eilanden van konformering aan bestaande sociale verhoudingen en aanvaarding van de rechtvaardigingen ervoor naar hervorming van die verhoudingen in werkelijk demokratische zin. Streven in deze richting houdt in dat de macht of invloed van de traditionalistische en konservatieve groepen, die de vorming van jeugd en publieke opinie voor een groot deel beheersen, teruggedrongen moet worden. Een eerste stap daartoe vormt nationalisering van het onderwijs op de Antillen. Aan de autonomie van de paternalistische uitheemse groepen in het onderwijs dient door antillianisering van de schoolleidingen een einde gemaakt te worden.

Men kan ervan verzekerd zijn dat de groepen die heden nog de grootste macht hebben in het ekonomisch leven, de politiek en bij de geestelijke vorming zich niet zonder hevig verzet uit hun posities laten verdringen. Vandaar dat degenen die bovenaangegeven struktuurveranderingen voorstaan omwille van sociale en ekonomische vooruitgang zich dienen te organiseren tot een werkelijke politieke macht en zich ideologisch dienen te scholen tot een strijdbare groep. Want slechts macht gepaard aan een gemeenschappelijke oriëntatie op het heden en de toekomst vormen een waarborg voor de verwerkelijking van hun idealen. ◆